

נכת פני ה'

מרגיש אטום לחלוטין, עצם זה שאני 'מתייחד' עם ה' זה דבר 'נשגב מאוד', לאט לאט התחלתי יותר להיפתח ולדבר, וההרגשה שה' נמצא לידי הלכה והתחזקה, זה משפיע לי על כל היום, על ה'לימוד' על 'התפילה' ואפילו יש דברים שאני מרגיש שלא נעים לעשות או לדבר אותם, כי התחושה שה' קרוב אלי הרבה יותר חזקה ממה שהיה לי לפני שהתחלתי להתבודד". חיים הקשיב לשימי בהתפעלות עצומה... כשהוא נתן לו את ה'ספר' הוא לא תאר לעצמו עד כמה שימי יקח את העניין ברצינות...

שימי לא נתן לו לחשוב יותר מידי והמשיך בהתלהבות, "אבל זה עוד לא הכל... עד עכשיו מאוד רצייתי לשתף אותך במה שקורה איתי אבל עדיין

רק התעצמה למול הדברים שהיו נראים לו גבוהים ומופשטים ממנו לגמרי, אולי זה באמת יכול להיות פתרון לבעיה שלו???"

"תגידי? יש מצב שאתה משאיל לי את הספר הזה לכמה ימים?"

"כן! בשמחה! יש לי עוד אחד כזה בחדר ב'מהדורת כים'...". קולות ה'אמן' יאה שמיה רבא' הזכירו להם שכבר הגיע זמן 'מעריב' והם הזדרזו לבית המדרש להספיק עוד 'אמן' מהקדיש שלפני 'ברכו'...

השעה היתה אחת עשרה וארבעים... ס"ג הסתיים לפני למעלה ממחצית השעה, והפנימייה שעד לפני זמן קצר היתה שקטה ושוממה, החלה שוקקת חיים מלאה

ה'ספר' הזה מדבר על דבר מאוד פשוט שאפשר לעשות אותו בכל מקום ובכל זמן, וזה משנה לגמרי את כל החיים ונותן חיות עצומה בעבודת ה'

חששתי, סוף כל סוף אני עדיין רק 'בהתחלה' ורצייתי לראות שאני מתמיד בזה באופן קבוע, אבל אתמול היתה לי חוויה נפלאה שהרגשתי שאני חייב לבוא ולספר לך עליה... אתמול בס"א ישיבתי מול הגמ"כ כ"כ מתוסכל, הסוגיא של השבוע היתה לי כ"כ סבוכה ומבולבלת, והחברותא שלי גם לא מצא את ידיו ורגליו. התשובות שקבלתי מהמג"ש לא הניחו את דעתי, ופשוט הרגשתי 'אובד עצות' כל השבועות הבאים בנויים בצורה ישירה או עקיפה ל'סוגיא' של השבוע ואיך אני יוכל להתקדם כש'היסוד' כולו מטושטש ומבולבל. ואז עלה במוחי רעיון גאוני... 'צאתי מ'בית המדרש', 'צאתי מהמתחם של הישיבה, חיפשתי איזה פינה שקטה, ושם דיברתי עם ה' בפשטות, סיפרתי לו כמה אני מתוסכל מזה שאני לא מבין את ה'סוגיא', כמה התאמצתי ובכל זאת אני מרגיש תקוע, דיברתי עם ה' בצורה הכי מפורטת שיכולה להיות, מה הבנתי ב'סוגיא', ומאיפה הכל התחיל להסתבך, הוצאתי את כל מה שיש לי בלב... ופתאום אני מרגיש שהדברים מתחילים להתבהר, הסברות והחילוקים הדקים התיישבו לי על הלב, ממש כאילו ה' יתברך לומד אותי יחד, עובר איתי על כל ה'סוגיא', ומסדר את הדברים בצורה הכי ברורה שיכולה להיות..."

חיים עמד נפעם... "תשמע שימי! אני מאוד מקנא בך, העקשנות וההתמדה שלך בדרך הנפלאה הזאת הביאה אותך לקרבת ה' עצומה וזכית להרגשה הנפלאה של 'שפכי כמים לבך' נוכח פני ה'..."

היה זה בשעת בין השמשות, השמש שקעה לאיטה תוך כדי שהיא צובעת את השמים בגוון אדמדם. ספסלי בית המדרש היו מלאים למחצה בבחורים עטווי חליפה ומגבעת הוגים בדבקות ב'ספרי יראה', מנסים ללטש את החומר ולעקור עוד מידה רעה מהשורש. גם ב'אוצר הספרים' הראה 'סדר מוסר' את אותותיו, ליד השולחנות העמוסים בספרים ישבו בחורים 'בעלי מחשבה', והגו ב'מאמרים מעמיקים' כל אחד לפום חורפא דיליה. מי בספר 'עלי שור', מי ב'שפתי חיים', ומי ב'מאמר עמוק' של מרן 'המשגיח' הגה'צ"ר א"א דסלר צוק"ל..."

גם חיים ישב שם ב'אוצר הספרים', כשהוא שקוע בספר 'השתפכות הנפש', ספר שבו ליקט הגה"ח ר' 'אלטער' מטעפליק' מאמרים רבים מחז"ל ומספרי מוה"ר ותלמידיו, במעלת 'שפיכת הלב' והדיבור עם ה' בפשטות, כמו שמדברים עם 'חבר טוב ואוהב'...

עשר דקות לפני מעריב נכנס שימי מ'ועד שלישי' ל'אוצר הספרים', הוא אחז את הכובע ביד והחליפה היתה שמוטה לו על הכתפיים, אחרי שהוא העיף מבט חטוף בהיכל 'בית המדרש', דבר שגרם לו להרגיש אי נוחות, הוא החליט לנסות את מזלו באוצר הספרים...

תוך כדי שהוא משוטט בין השולחנות, עיניו נתקלו בספר שהיה פתוח לפני חיים, והוא שאל בסקרנות: "היי... חיים מה זה ה'ספר' הזה שאתה לומד שם???"

"ה'ספר' הזה... זהו 'ספר' שמדבר איך אפשר להתקדם בחיים בכל התחומים, ב'תורה', ב'תפילה', ב'יראת שמים', ב'חברה', ובכל דבר שיכול להיות טוב יותר..."

שימי שלא היה תמים במיוחד, ניסה מיד לתפוס את ה'עוקץ'. "אהה... אני מבין. בטח אתה מתכוון שהספר הזה מלמד לעשות כל מיני דברים מוזרים.. כמו 'לצעוק ביערות', או 'לשוטט בקברי צדיקים' יומם וליל?!"

"לא! ממש לא!" ענה חיים בנחרצות, "ה'ספר' הזה מדבר על דבר מאוד פשוט שאפשר לעשות אותו בכל מקום ובכל זמן, וזה משנה לגמרי את כל החיים ונותן חיות עצומה בעבודת ה'..."

"נו... אז מה הספר הזה מציע???" הוא שאל בחוסר סבלנות. "פשוט מאוד! לקבוע 'זמן' בכל יום שבו תשוחח עם ה' כמו שמדברים עם 'חבר טוב', על כל מה שחسر לך ואתה רוצה להתקדם בו, באיזה דברים קשה לך, וכמה אתה מתאמץ ורוצה להיות יותר טוב ולהשתנות, והדיבור הזה עם ה' מרומם את הנפש מאוד עד שבע"ה תגיע לשלמות הכי גדולה להיות מבחינת הכלים שה' נתן לך..."

הדברים שיצאו מ'לב טהור' בפשטות, עשו רושם על שימי, והוא חשב לעצמו הרי גם ככה בזמן האחרון הוא מרגיש שמשוהו חסר, משוהו שהוא לא יכול להגדיר במילים. בשבועות האחרונים הוא חשב ש'סדר מוסר' יפתור את הבעיה, אבל הרגשת החסר

שלום וברכה,

הדברים ידועים שבברסלב יש השיבות מיוחדת לעניין ההתבודדות. עד כדי כך שרבינו התבטא שבלי התבודדות אי אפשר להיות איש כשר.

רציתי להבין מדוע באמת ההתבודדות היא כל כך חשובה ונצרכת? לא מספיק ללמוד תורה ולקיים מצוות ללא ההתבודדות?

ושלישית שאלת: "מדוע לא מספיק ללמוד תורה ולקיים מצוות ללא ההתבודדות". ואמנם לולי שפירקנו את שאלתך לגורמים ייתכן וחלק זה היה נבלע בשאלות הפתיחה, וההבנה היא 'מעלה עליונה', או שיש 'צורך גדול' בהתבודדות היה מעלים את השלב האחרון של השאלה.

אך נרשה לעצמנו להרחיב גם שאלה זו בפני עצמה, ובשני כיוונים:

האם יש הבדל בין לימוד תורה וקיום מצוות ללא התבודדות, לבין לימוד תורה וקיום מצוות שנובע ומושג על ידי התבודדות. בדיקה זו תצריך אותנו להעמיק מעט בנפשנו, האם על ידי ההתבודדות צומח הבדל כלשהו בכוונה ובתכלית שאלה אנחנו מכוונים את מגמתנו? האם העשייה מתוך התבודדות מולידה הבדל במישור העונה או הגאווה בהצלחותינו בעבודת השם? ובאופן כללי ניתן לשאול האם יש תפקיד לאמונה בקיום התורה והמצוות, ובמידה והתשובה היא כן, האם אמונה זו מושפעת מביסוס חיי התורה והמצוות על ההתבודדות, או לחילופין החיים בלעדיה?

ניתן להרחיב את השאלה בכיוון נוסף. האם אכן יש מציאות של 'לימוד תורה וקיום מצוות' ללא התבודדות, או אולי ישנן מצוות כלשהן שלא זמן קבוע ומשמעותי להתבודדות בהכרח נוותר על קיומן? לשם כך כדאי כמובן לעבור על מוני המצוות וללקט את המצוות מדאורייתא שקשורות לנושא, ושקיומן ללא התבודדות לוקה בחסר.

בהקשר זה ארשה לעצמי לשתף בהרגשה אישית שתוכל להוסיף חומר למחשבה.

נתקלתי בסוגיה במסכת פסחים העוסקת באיסור "אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים", וישנו נידון אודות טיפת שומן שנטפה על החרס וחזרה ונבלעה בקרבן הפסח, האם יש בזה איסור של בישול הקרבן על ידי דבר אחר שאינו צלי אש.

במצוות מהסוג שנכלל בנקודה האחרונה שהעלינו, פעמים רבות אנחנו נוטים להסתפק בעובדה שקיימנו איזושהי בחינה של המצווה, גם אם במוצהר אנחנו מבינים שקיומה השלם כולל הרבה יותר, ושללא ספק 'כמה וכמה טיפות' נטפו ויצאו מכלל אותה מצווה...

אם ננסה להשוות את מצוות העבודה הפנימיות למצוות החיצוניות, נוכל בקלות לראות איך היומרה לקיים מצוות אלו ללא השקעה אמיתית, ללא נתינת זמן, מח ולב, נועדה לכישלון. נבין בנקל עד כמה מצחיקה (או עצובה) המחשבה שאפשר "ללמוד תורה ולקיים מצוות" בלי התבודדות.

הנקודה הראשונה שעוררת עליה היא: "מדוע ההתבודדות כל כך חשובה?". בלשון רבינו "ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל", מבואר שאכן יש לה משמעות עצמית עליונה, אף מבלי שהתחלנו לדון בהשלכותיה.

וזו נקודה שאכן טעונה בירור, מהי המעלה המדוברת? האם יש הבדל בין יהודי שחי בתודעת התבודדות, לבין יהודי שאינו מכיר ואינו מחובר למציאות זו? ייתכן שלהשיב על כך נזדקק לבקש במקרא ובראשונים מהי המעלה העליונה שאלה אמור יהודי להגיע, כיצד היא מושגת וכיצד היא באה לידי ביטוי. עיון בספר תהילים מתוך חיפוש הגדרת העצמית של דוד המלך עליו השלום, גם הוא מסוגל לפתוח שער להכרה מהי מציאות היהודי השלם. ואז נוכל לבדוק ולבחון אם המעלות העליונות הנ"ל קשורות להתבודדות.

הנקודה השניה ששאלת היא "מדוע ההתבודדות כל כך נצרכת?". ואכן מלבד המעלה העצמית שבה, רבינו מדגיש עד כמה היא נצרכת: "והיא דרך ועצה טובה מאוד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל".

ושוב יש כאן כר נרחב ללימוד ומחקר, מדוע בכלל יש צורך ב"עצות ודרכים" להתקרב אליו יתברך? מדוע אי אפשר פשוט לבחור בטוב ולהיות מיד מושלם? מדוע לא כל מי שלמד תורה בהתמדה כמה שעות מוצא עצמו צדיק ומתוקן? ומאידך, עד כמה שישנם קשיים ומניעות המרחיקים אותנו מהשלימות, עלינו להבין כיצד דווקא עצת ההתבודדות היא המגלמת בקרבה את הפתרון הכללי, ורק היא בהכרח תוביל לתיקון השלם, להסרת כל המפריעים, ולקניית כל המדרגות.

תשובת אחד מחשובי התלמדי חכמים שליט"א:

אכן, כפי שאמר רבינו "ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. והיא דרך ועצה טובה מאוד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך - על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. והמשכיל בין מעצמו גודל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השווה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כולם יכולים לנהוג הנהגה זו, ועל ידי זה יבואו למעלה גדולה. אשרי שיאחז בזה!" (מתוך ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' כ"ה, עיין שם).

אמנם הלשון שכתבת בשם רבינו, שבלי התבודדות אי אפשר להיות איש כשר, אינה מדויקת (עיין בליקוטי מוהר"ן תניינא סי' ק"ד במה שכתב 'באמת'). וככלל, רבינו הזהיר מדיבורים על דרך השלילה, כמבואר בתורה קע"א, ותפקידנו אינו לחפש מי לא זכה להיות איש כשר, רק איך אנחנו נזכה כן להיות, בעזרת השם...

והנה, ספרים רבים מאוד נכתבו בעניין ההתבודדות באור תורותיו של רבינו הקדוש, חלקם כליקוט מדבריו ודברי מוהר"ן כגון ספר 'השתפכות הנפש', וחלקם כהרחבה בהבנת שורשי הדברים וענפיהם, או הנגשתם וקירובם ללבנו.

בשורות הספורות שלפנינו לא נוכל לצאת ידי חובה ולהשיב על שאלתך, לכן חשבתי שבמקום לענות ננסה לפרק את שאלתך לגורמים, כך שאולי תתקבל תועלת מהרחבת השאלה שהצגת: "מדוע ההתבודדות היא כל כך חשובה ונצרכת, ולא מספיק ללמוד תורה ולקיים מצוות ללא ההתבודדות?".

פיו לדבר לפניו יתברך קלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד, דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך וקפץ ומשתוקק לדבר אף שאינו יכול, זה בעצמו גם פן טוב מאד.

וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו ועל זה בעצמו יצדק ויתחנן לפניו יתברך, ויתרחק כל קף עד שאינו יכול אפילו לדבר ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים שיחמל עליו ויפתח פיו, שייכל לפרש שיחתו לפניו יתברך.

ודע שפמה וכמה צדיקים גדולים ומפרידים ספרו, שלא באו למדרגתם רק על-ידי הנהגה זו והמשפיל לבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו העולה למעלה למעלה והוא דבר השונה לכל נפש מקטן ועד גדול כי כלם יכולים לנהג הנהגה זו ועל-ידי-זה יבואו למעלה גדולה. (ליקוטי מוהר"ן תורה כה)

ההתבודדות היא מעלה גדולה עליונה מן הכל, דהינו לבקע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה ויפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיחברוהו אליו לעבודתו באמת.

וזהו מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיוחדת כ"ל ושאר כל היום יהיה בשמחה. ונהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד והיא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך כי זאת היא עצה כללית שכולל הכל כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך כ"ל ואפילו אם לפעמים נסתמתי דבריו ואינו יכול לפתח

המחדש בטובו

חדשות ועידכונים מהנעשה והנשמע

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

קרוב ביותר לציון הק', מקום שמור, סעודות יו"ט בשפע וברמה גבוהה בכשרות המהודרת של העדה החרדית' ועוד שלל מעלות.

הפעילים מוסרים שעקב שהזמן קצר והמלאכה מרובה מבקשים מכלל בני הישיבות המתעדים בעזרתו ית' לנסוע לאומן על ר"ה שיזדרזו להבטיח את מקומם במתחם הנפלא יחד עם כלל בני הישיבות הקד',

ההרשמה בעיצומה! התקשרו עכשיו
0534145799

ראש כל שנה בשנה צווה להתקבץ על ציונו הקדוש אומנה... שומרים זאת תלמידיו מדי שנה בשנה להתראות לפניו, שוברים על זה מניעות עצומות, כי הוא תיקונם המיוחד לפני יודע תעלומות.

עיר של תורה
זכות הפצת הנליון

ירושלים
לובת

ארון משה מרדכי בן חנה פרדיל

רבנים
להצלת משפחת בוטובה
בביל הענינים

נתיבות
לעי"נ טריס בת יעקב
וטרדכי בן מנחם מנדל
תננב"ה

עמוד התווך

חלק מהרצאות נתרמו

לרפואת יצחק בן באשע

לעי"נ ר' חיים ז"ל ביב"חט"א ר' נתן שליט"א

קו בני עליה
לאורו של שחרן מברסלב ויעא

0799-4000-36

הקו של כל מבקש

קו מוקד ברסלב
02-9993148

את הבשורה המשמחת כל לב. וברוך ד' שהגיענו עד עלום, כשבעז"ה ישמש המקום כאכסניה של תורה לעשרות ומאות האברכים ובחורים שנענו לקריאתו של רביה"ק להתקבץ אצלו על ראש השנה, באהבת חברים בהתרוממות והתעלות, בנוסף יתקיימו סעודות החג והשבת באווירה מיוחדת בהשתתפות עשרות משפיעים ודרשנים שיישאו מדברותם במהלך הסעודות ובמהלך הימים בכלל, בנוסף לכלל המעלות להן יזכו הנמצאים במתחם השקיעו הפעילים כוחות גדולים בחלק הגשמי, כשזכינו למעלה מדרך הטבע למצוא מקום

ישמח לב מבקשי ד'. בחסדי הבורא עלינו אנשי בשורה אנו היום, ואחר הרבה רצונות תפילות, קשיים ומניעות, נפתחה ההרשמה למתחם הנכסף 'בני הישיבות' באומן ראש השנה.

זה כבר תקופה ארוכה שהפעילים המסורים עמלים רבות, למען המתחם המיוחד בעקבות הדרישה ההולכת וגוברת מקרב בני הישיבות הזוכים לנסוע מדי שנה לאומן על ראש השנה דבר שהולך וגודל מדי שנה בשנה, ובעקבות כך התעוררו הפעילים המסורים לקפוץ לתוך עובי הקורה והשקיעו הרבה כוחות ועמל להביא למען נוכל לבשר היום

תמה מעינים

מפיהם ומפי כתבם של רבותינו זצוקל"ה ויבדלחט"א

ר' משה מרדכי הלוי שולזינגר זצ"ל

'משיבת נפש' בודד שהציל דורות עולם.

סיפור אחד מני רבות על גדולת הספר הק' 'משיבת נפש'

מפרי עטו של

הגאון הגדול ר' משה מרדכי שולזינגר זצוק"ל

רב ביהבנ"ס 'ירחי כל' ומחבר סדרת הספרים 'משמר הלוי' כפי שהעלה עלי כתב בעיתון 'יתד נאמן' ערב חג הסוכות תשנ"א, אחר מיטתו של הרבני הישיש רבי אלחנן בונהדי זצ"ל

1

"כך היה רבי אלחנן בונהדי זצ"ל מספר:

נער צעיר לימים הייתי, בן להורים עשירים גדולים אשר שלחוני ללמוד בישיבה, ולא ראיתי סימן ברכה בלימודי, הלימודים היו קשים עלי כברזל, תפיסתי התנהלה בכבידות רבה, נערים רבים יותר צעירים ממני הצליחו מאוד בלימודם, לעומתם הייתי כחגב, וממילא לא הרגשתי מתיקות לא בלימוד ולא בתפילה, ומצב רוחי היה עגום עד אשר החלטתי כי אין כאן מקומי ואלך ואשובה לבית הורי ואשתלב בעסקיהם הנגידיים.

באכסנייתי ארזתי את כל חפצי. המזוודות היו מוכנות וכיוון שהיה עוד פרק זמן עד צאת הרכבת נשכבתי קצת לנוח במטה אשר בחדר.

עשתונותי היו מבולבלים מפאת הנסיעה הקרובה, קמתי מהמיטה וחייפשתי משהו לקרוא. והנה בלי משים נחה ידי על חוברת אחת, קונטרס אחד של הקדוש רבנו נחמן מברסלב זצוק"ל, קונטרס של

התחזקות אינני זוכר שמו, אולי 'משיבת נפש', אולי שם אחר, והתחלתי לקרוא...

ואני קורא וקורא- ולאט לאט הנני מרגיש נעימות ומתיקות נפלאה. כל כך טוב לי, קרבותי אלוקים לי טוב! נמצא אני במקום תורה ותפילה! הלא בזה בלבד כבר מאושר אני! נמצא אני בארמונו של מלך! קשה לי ללמוד? אדרבה! "לפום צערא אגרא" הקב"ה נמצא איתי כדכתיב "זאת דכה ושפל רוח" ויפה אחת בצער ממאה שלא בצער וכו' וכו' וכו'!"

ותוך כדי קריאה הנני מורדי את כובעי ומעילי העליון, פותח את המזוודות, ומסדר הכול חזרה בארון... ההחלטה סופית: אינני נוסע מכאן! אינני נשאר אלא במקום תורה!...

וכך נשאר רבי אלחנן במקום תורה, וכך נשאר להיות בן תורה בכל משך ימי חייו הארוכים ויגדל בתורה ויראה ואהבת ה' וכו' וכו'!"